

ใบงานที่ ๑.๑ เรื่อง ความหมายของวิธีการทางประวัติศาสตร์
วิธีการทางประวัติศาสตร์(Historical methods)

ความหมายของวิธีการทางประวัติศาสตร์

๑. การกำหนดประเด็นปัญหา(WH Question)การศึกษาประวัติศาสตร์เริ่มจากการตั้งคำถามพื้นฐานหลัก ๕ คำถาม คือ

๑. เกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นในอดีต
๒. เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นเมื่อไหร่
๓. เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นที่ไหน
๔. ทำไมจึงเกิดเหตุการณ์นั้นขึ้น
๕. เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร

ให้นักเรียนเขียนประวัติชีวิตตนเอง ๑กรณี โดยอธิบายตามหลักคำถามพื้นฐาน Wh Question

๒. การรวบรวมข้อมูลเป็นการสืบค้นข้อมูลต่างๆ โดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์

๓. การวิเคราะห์ ตีความ ประเมินคุณค่าของหลักฐาน คือ การตรวจสอบหลักฐานและข้อมูลในหลักฐานเหล่านั้นว่า มีความน่าเชื่อถือหรือไม่ ถือว่าเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากที่สุดในการศึกษาประวัติศาสตร์ มีวิธีการประเมินดังนี้

๓.๑ การประเมินภายใน คือ การประเมินผู้บันทึกหลักฐาน และ ประเมินตัวหลักฐาน

๓.๒ การประเมินภายนอก คือ การตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานที่จะศึกษา ควบคู่กับหลักฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกันในช่วงเวลานั้น

๔. การสรุป สังเคราะห์ เชื่อมโยงข้อเท็จจริง คือการนำข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์ของหลักฐานแต่ละชิ้นมาเชื่อมโยงกัน

๕. การนำเสนอข้อมูล จัดเป็นขั้นตอนสุดท้ายของวิธีการทางประวัติศาสตร์ ซึ่งผู้ศึกษาค้นคว้าจะต้องเรียบเรียงเรื่อง หรือนำเสนอข้อมูลในลักษณะที่เป็นการตอบหรืออธิบายความรู้ความคิดใหม่ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า มีวิธีการนำเสนอมากมายเช่น

ความสำคัญของวิธีการทางประวัติศาสตร์

ใบความรู้เรื่องหลักฐานทางประวัติศาสตร์

■ ความหมายและประเภทของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ คือ ร่องรอยการกระทำของมนุษย์ในอดีต ที่ใช้เครื่องมือสำคัญในการสืบค้นแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสังคมมนุษย์ในอดีตแหล่งข้อมูลทางประวัติศาสตร์ในการศึกษาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยแต่ละยุคสมัยอาจจำแนกได้เป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑. หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร

๒. หลักฐานที่เป็นวัตถุ

การแบ่งลำดับความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์เป็น ๒ ประเภท คือ

๑. หลักฐานชั้นต้นหรือหลักฐานปฐมภูมิเป็นหลักฐานที่มาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสมัยนั้นจริงๆ โดยมีการบันทึกของผู้ที่เกี่ยวกับเหตุการณ์โดยตรง หรือผู้รู้เหตุการณ์นั้นด้วยตนเอง

๒. หลักฐานชั้นรองหรือหลักฐานทุติยภูมิเป็นหลักฐานที่เขียนขึ้นโดยบุคคลที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้น โดยตรง โดยมีการเรียบเรียงขึ้นภายหลังจากเกิดเหตุการณ์นั้นๆ ส่วนใหญ่อยู่ในรูปของบทความทางวิชาการและหนังสือต่างๆ เช่น พงศาวดาร ตำนาน บันทึกคำบอกเล่า ผลงานทางการศึกษาค้นคว้าของนักวิชาการ

■ ลักษณะสำคัญของหลักฐานประวัติศาสตร์ในประเทศไทย

๑. หลักฐานที่ไม่ใช่ลายลักษณ์อักษร ได้แก่

๑.๑ โบราณสถาน หมายถึง สิ่งก่อสร้างโดยฝีมือมนุษย์ขนาดต่างๆกัน อยู่ติดกับพื้นดินไม่อาจนำเคลื่อนที่ไปได้

๑.๒ โบราณวัตถุ หมายถึง สิ่งของโบราณที่มีลักษณะต่างๆกัน สามารถนำติดตัว เคลื่อนย้ายได้ ไม่ว่าสิ่งของนั้น จะเกิดขึ้นตามธรรมชาติ เป็นสิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้น หรือเป็น ส่วนหนึ่งส่วนใดของโบราณสถาน และสิ่งของที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นเหล่านี้เกิดขึ้นในสมัยประวัติศาสตร์

๒. หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร ได้แก่

๒.๑ จารึกในแง่ของภาษาแล้วมีคำอยู่ ๒ คำที่คล้ายคลึงและเกี่ยวกับข้องกัน คือ คำว่า จาร และจารึก

คำว่า จาร แปลว่า เขียนอักษรด้วยเหล็กแหลมลงบนใบลาน

คำว่า จารึก แปลว่า เขียนเป็นรอยลึกลงบนแผ่นศิลาหรือโลหะ

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ คำว่า จารึก หมายถึง หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งใช้วิธีเขียนเป็นรอยลึก ถ้าเขียนเป็นรอยลึกลงบนแผ่นหิน เรียกว่า ศิลาจารึก

๒.๒ เอกสารพื้นเมืองเอกสารพื้นเมืองนับได้ว่าเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่สำคัญของประเทศไทย มักปรากฏในรูปหนังสือสมุดไทย และเรียกชื่อแตกต่างกันออกไป เช่น ตำนาน พงศาวดาร จดหมายเหตุ ดังมีรายละเอียด ดังนี้

๑) ตำนาน เป็นเรื่องที่เล่าถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในอดีต เล่าสืบต่อกันมาแต่โบราณจนหาจุดกำเนิดไม่ได้ แต่ไม่สามารถรู้ได้ว่าใครเป็นคนเล่าเรื่องราวเป็นคนแรก

๒) พงศาวดาร หมายถึง เรื่องราวเกี่ยวกับพระเจ้าแผ่นดิน

๓) จดหมายเหตุ หมายถึง เอกสารทางราชการทั้งหมด เมื่อถึงสิ้นปีจะต้องนำขึ้นที่ไม่ใช่แล้วไปรวบรวมเก็บรักษาไว้ที่กองจดหมายเหตุแห่งชาติ

ใบงานที่ ๑.๒ เรื่องหลักฐานทางประวัติศาสตร์

.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์

หลักฐานทางประวัติศาสตร์
หมายถึง.....
.....

แบ่งตามคุณค่าและความสำคัญ
ของหลักฐานทางประวัติศาสตร์

หลักฐานชั้นต้น เช่น
.....
.....
หลักฐานชั้นรอง เช่น
.....
.....

แบ่งตามยุคสมัย
ทางประวัติศาสตร์

หลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น
.....
.....
หลักฐานที่ไม่เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น
.....
.....

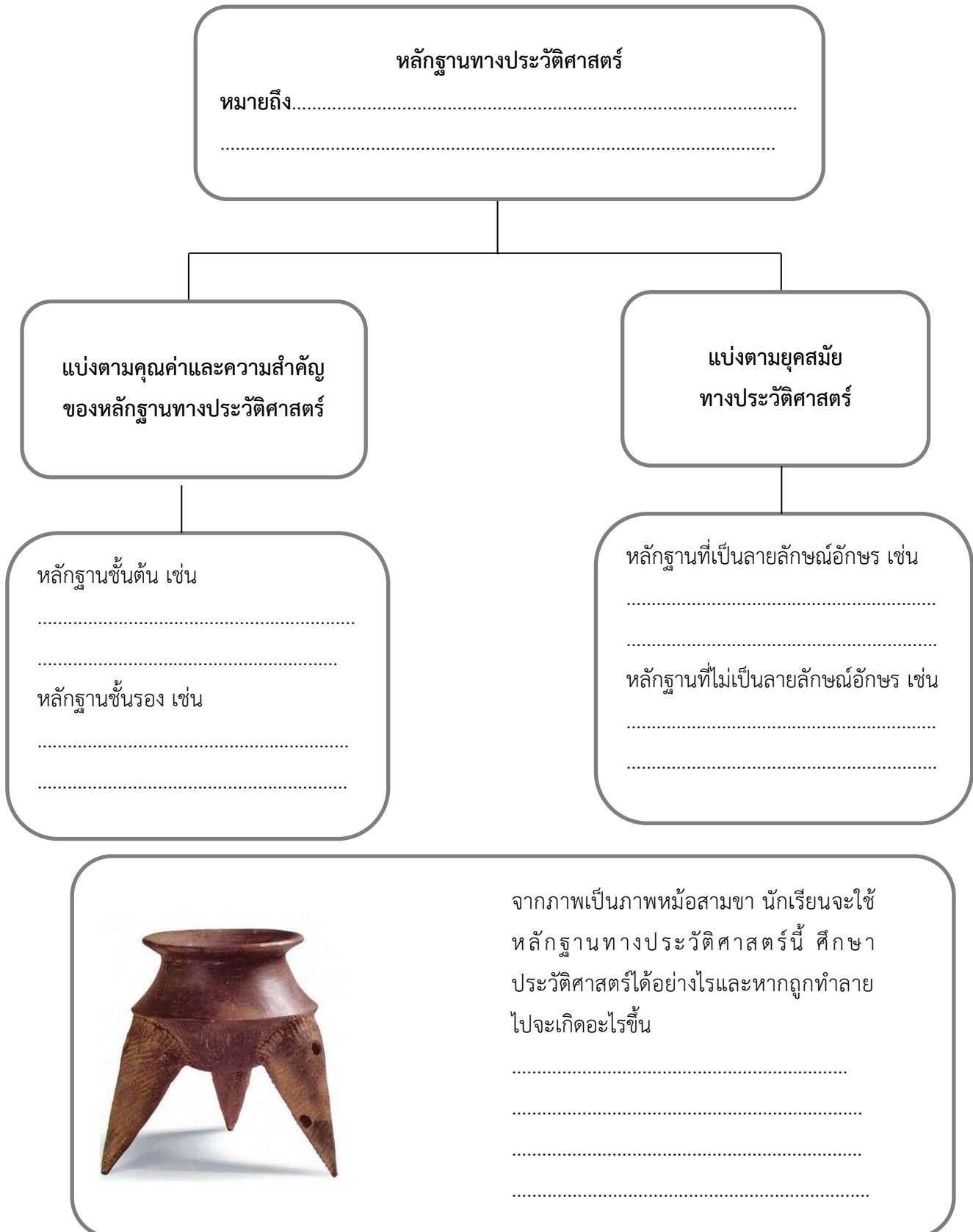

จากภาพเป็นภาพหม้อสามขา นักเรียนจะใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์นี้ ศึกษาประวัติศาสตร์ได้อย่างไรและหากถูกทำลายไปจะเกิดอะไรขึ้น

.....
.....
.....
.....

ใบงานที่ ๑.๒ เรื่องหลักฐานทางประวัติศาสตร์

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์

ใบงานที่ ๑.๓ เรื่อง ขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์

.....

คำชี้แจง จงอธิบายขั้นตอนของวิธีการทางประวัติศาสตร์ต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การกำหนดประเด็นที่จะศึกษา

.....

.....

.....

ขั้นตอนที่ ๒ การสืบค้นและรวบรวมข้อมูล

.....

.....

.....

ขั้นตอนที่ ๓ การวิเคราะห์และตีความข้อมูล

.....

.....

.....

ขั้นตอนที่ ๔ การสังเคราะห์ข้อมูล

.....

.....

.....

ขั้นตอนที่ ๕ การนำเสนอข้อมูล

.....

.....

.....